

Kleurrijke, geurrijke en volgegroeide
plantvakken met vaste planten

Jaarlijks 100.000 vierkante meter Greentocolour-perken van Griffioen Wassenaar erbij

‘Niet schoonmaken, maar schoonhouden’

Het concept Greentocolour geeft de biodiversiteit in de stedelijke omgeving een boost. Bovendien bespaart het gemeenten veel schoffelwerk. Omwonenden willen nog weleens geïrriteerd de telefoon pakken met de vraag waarom hoveniers de perken met vaste planten volledig kapot hakselen. Wel ... dat hoort nu juist bij dit concept. Het geeft de toegepaste vaste planten kracht en pracht.

Auteur: Broer de Boer

Soms zijn mensen bezorgd over ‘hun’ perken met vaste planten. En dat is ook mooi, want indirect geven ze hiermee een compliment aan het Greentocolour-concept. Insiders, zoals Thijs Rietveld, zeggen dat bewoners dankzij de combinatie van dit concept en een beeldkwaliteit op niveau A ook zelf de wijk en hun eigen tuinen beter gaan onderhouden.

Thijs Rietveld is projectleider bij allround hoveniersbedrijf M. van der Spek. Dit Zoetermeerse bedrijf zet zich al ruim 40 jaar in voor grote en kleine groenprojecten. Rietveld vertelt: ‘Bij ons werken circa 80 medewerkers. Naast ontwerp, renovatie, aanleg en onderhoud van tuinen voe-

ren we ook snoei- en kapwerkzaamheden uit en verzorgen we interieurbepanting. Onze activiteiten voeren we zowel in particuliere tuinen uit als in de openbare ruimte en op bedrijfsterreinen.’ Begin deze maand is voor Van der Spek het werk weer begonnen aan de circa 300 Greentocolour-projecten die ze in onderhoud hebben. Alle perken, totaal 80.000 vierkante meter, worden daarbij in eerste instantie rigoureus afgemaaid.

Vaste planten klepelen

Rietveld kan gepassioneerd vertellen over zijn ervaringen in de openbare ruimte met het concept, dat is uitgedacht door Griffioen Wassenaar en al vijftien jaar bestaat. De voorjaarsactiviteiten

4 min. leestijd

ACTUEEL

Rigoreus klepelmaaien van alle bovengrondse plantendelen, begin maart

‘Je gaat vaker langs de plant-vakken, maar in een kortere tijd’

zijn net weer begonnen. ‘Soms krijgen we dus commentaar van bewoners, dat we de vegetatie in de plantvakken aan het vernielen zijn’, vertelt hij. ‘Met een handklepelmaaier hakselen we namelijk in het vroege voorjaar alle bovengrondse plantendelen aan heel fijne stukjes. Daardoor kunnen ze goed verteren. Dat klepelen doen we met een hoog toerental tot op 1 à 2 cm vanaf de bodem. Daarmee verjongen we de vaste planten. Bij voorkeur doen we dat als er al nieuwe groene scheuten te zien zijn, zeg maar als het gewas 10 cm hoog is. We leggen dan uit dat deze aanpak de vaste planten juist stimuleert. Over het algemeen kunnen we de bewoners er dan van overtuigen dat zo’n plantvak snel weer groen en dicht wordt.’ De gemulchte plantenresten blijven tussen en op de vaste planten liggen. Die groeien er gewoon doorheen; inwerken is er dus niet bij. ‘Bij dit concept geven we in het voorjaar ook een organische bemesting’, zegt Rietveld. ‘Vaak gebruiken we

daarvoor een DCM-mix. De hoeveelheid hangt af van de voedingstoestand, de grondsoort en het plantenbestand. Dit geeft vooral de vaste planten een goede start. Pas later in het seizoen, na tien weken, nemen ze de voedingsstoffen uit het gemulchte materiaal op. Binnen veertien dagen na het afmaaien gaan we er langs om onkruid weg te halen. Dat moet je doen als dat nog jong en klein is. Ik zeg altijd: je moet een perk niet schoonmaken, maar schoonhouden van onkruid. Ga je onkruid schoffelen als het al groot is, dan zorg je voor een kale plek op de bodem of in de begroeiing. Daar kan nieuw onkruid zich gemakkelijk vestigen.’ Het blijkt dus dat je bij het Greentocolour-concept vaker langs de plantvakken gaat, maar in een veel kortere tijd. De plantvakken die Van der Spek in onderhoud heeft, variëren in grootte van enkele tientallen tot duizenden vierkante meters. Ook zijn er patio’s bij gemeenten ingeplant. Het gebruik van zwaar materieel om te klepelen is taboe;

ook toediening van bokashi of compost aan de plantvakken is niet aan de orde.

Lage beheerkosten

‘Visueel biedt dit concept veel fleur en kleur’, vervolgt Rietveld. ‘De toegevoegde waarde bestaat vooral ook uit lage beheerkosten. Bij nieuwe projecten wordt een beplantingsplan gemaakt. In totaal moeten de planten voldoen aan 21 criteria. Soorten moeten elkaar bijvoorbeeld niet verdringen, dus bij elkaar passen. Woekerende planten kun je natuurlijk niet toepassen. Ook moet je op de hoogte letten.’ De keuze van vaste planten biedt ook mogelijkheden om de perken jaar-rond visueel een mooie uitstraling te geven. Wat uitplanten betreft, levert Griffioen Wassenaar het plantgoed aan in de bekende zwarte veenmanden. De kluit is daarbij al geklopt, dus ontdaan van de gebruikte P11-container. Rietveld: ‘De kluit is vrij groot en kan daardoor voldoende vocht en voedingsstoffen bevatten om goed aan

Hillegom - 2 februari

Hillegom - 3 maart

Hillegom - 6 juni

Hillegom - 8 augustus

Hillegom - 9 september

Er wordt geklepeld als er al nieuwe groene scheuten te zien zijn

te slaan. Uitgezonderd bijzondere omstandigheden, planten we ze eenvoudig in wildverband in het gereedgemaakte plantvak. Soms wordt bij het prepareren van het plantvak zo'n 20 cm van de toplaag verwijderd en verse grond/substraat opgebracht. Deze aanpak hoort onlosmakelijk bij dit concept. Groeit er bijvoorbeeld twee weken in, dan wordt het plantvak nog dieper ontgraven.'

Werkbesparing

Rietveld kan geen concrete uitspraken doen over de hoogte van de beheerkosten van dit concept. Die hangt sterk af van het beplantingsplan, maar ligt volgens hem veel lager dan de kosten die gemeenten normaliter rekenen voor het onderhoud van perken met vaste planten. 'Dat de kwekerij geklopt plantmateriaal aanlevert, bespaart ons in elk geval veel werk. Ook hoeven we de

containers niet af te voeren. Het zelfverjongende concept zorgt ook dat we de vaste planten niet om de vijf jaar hoeven uit te steken, te scheuren en te herplanten. Als een plantvak in mei dicht is, hoeft je niks meer te doen en is het zo goed als onderhoudsvrij. Dat is de kracht van dit concept. Het stoelt overigens op vier pijlers: bodemverbetering, de juiste plant op de juiste plaats, de juiste methode van aanplant en het juiste onderhoud na aanleg. Hiermee garandeert Griffioen Wassenaar dat een perk binnen één jaar kleur- en geurrijk vol gegroeid is. Ik kan dat beamen.'

Droogte

De eerste zes weken na het klepelen blijken cruciaal in de strijd tegen het onkruid. Omdat een perk dan nagenoeg dicht is, kan het schofelen afgeschaald worden. Aandacht voor de

Het merk Greentocolour

Griffioen Wassenaar BV is de bedenker van dit concept. Het is geregistreerd door deze vasteplantenkweker met vestigingen Wassenaar en Boskoop. Het gebruik van de merknaam en de verkoop van Greentocolour-producten zijn voorbehouden aan Griffioen Wassenaar BV en zijn geregistreerde partners. Het plantmateriaal is in tuincentra herkenbaar aan de blauwe, zilverkleurige en groene vierkante P11-potten met een gegolfd etiket. Het concept staat voor het toepassen van vaste planten volgens een totaalaanpak. Hierbij gaat het om elementen als ontwerp, sortiment, plantkwaliteit, substraat en onderhoud. De doelstelling is een optimaal visueel resultaat te behalen, met een lange levensduur en tegen minimale beheerskosten. Dit concept wordt veel toegepast in grotere (bedrijfs)tuinen en in het openbaar groen. P11-kwaliteit planten, een snelle dichtgroei en sterke onderdrukking van ongewenste kruiden, gecombineerd met een maai- en bemestingsplan zorgen voor lage beheerkosten. Dankzij een speciale soorten- en

variëteitenkeuze bestaat de mogelijkheid om te werken met fijnmaziger beplantingsplannen en met meer afwisseling. Een Greentocolour-aanplant brengt kleur en biodiversiteit in het leefklimaat. Door het unieke onderhoudsconcept blijven voedingsstoffen in het milieu. De beheerkosten blijven laag. De afgelopen vijftien jaar heeft Griffioen Wassenaar in samenwerking met partners ruim 3.500 projecten volgens dit concept aangelegd. En het beperkt zich niet tot plantvakken; samen met systeemleverancier Grønn introduceerde Griffioen in 2020 een oplossing voor groene gevels met vaste planten. Bekend is natuurlijk het relatief lichte cassettesysteem met irrigatie, dat gevoelig is voor storingen en volgens Verbunt aanzienlijke beheerkosten heeft. Dit nieuwe systeem biedt vaste planten een betere groeiplaats in zwaardere bakken met een speciaal ontwikkeld substraat. De zwaardere bakken stellen overigens wel eisen aan de gevelconstructie.

Zie ook www.Greentocolour.com

randjes blijft natuurlijk altijd nodig. Vaste planten kregen het tijdens de droogteperiode van de afgelopen twee jaar zwaar te verduren. Hoe kijkt Rietveld hiertegenaan? Hij haalt zijn schouder op en zegt: 'Bij Greentocolour is er sprake van bodemverbetering; de vaste planten moeten het dan zelf doen, hè! Beregenen zorgt voor oppervlakkige beworteling en vervolgens bij extreme droogte voor nog meer problemen. Slap hangen is eigenlijk een beschermingsmechanisme van de plant en na een flinke regenbui trekt dat wel weer bij. Verder zie je na buien een explosie van onkruid. Ook bij Greentocolour-plantvakken zul je het onderhoud dan tijdelijk moeten intensiveren. Het is ook mogelijk te sturen met de plantkeuze, door voor variëteiten of soorten te kiezen die bestand zijn tegen droogte.'

Aanleiding tot concept

Stefan Verbunt is directeur bij Griffioen Wassenaar. Wat kan hij vertellen over de beheerkosten van GreentoColour-plantvakken? Hij zegt: 'Veel gemeenten kozen circa tien jaar geleden massaal voor heesters in plaats van vaste planten in plantvakken. Dit was vanwege de hoge beheerkosten. Naast onkruid schoffelen moesten ze de vaste planten meestal na vijf jaar opsteken, scheuren en herplanten en de rommel ruimen. Kwekerijen met vollegrondsteelten maaiden traditioneel in het voorjaar meestal alle stengeldelen van hun vaste planten af. Deze methode stimuleert de uitloop van adventiefknoppen, zodat de plant zich uitbreidt. Perken met – bloeiende – vaste planten zijn jaar rond

attractiever dan perken met heesters. Daarom gingen beheerders toch weer zoeken naar mogelijkheden voor bloeiende vaste planten. Vanuit deze gedachte werd dit concept geboren en dat speelde ook de betreffende kwekerijen in de kaart. Er was een vrij seizoensgebonden markt voor vaste planten ontstaan, die zich toespitste op de tuincentra. Dankzij GreentoColour is er nu meer spreiding en meer afzet in de maanden september, oktober en november.'

Voor dit concept past Griffioen circa 120 speciaal beproefde en geselecteerde variëteiten en soorten toe. De site van Griffioen Wassenaar vermeldt 21 criteria waaraan vaste planten moeten voldoen om voor het concept in aanmerking te komen. 'Binnen soorten tref je soms variëteiten aan die bestand zijn tegen bijvoorbeeld volledig afmaaien, pekel of strenge vorst', verduidelijkt Verbunt. 'De voorbereiding van het plantbed is ook een belangrijke conceptpijler. Structuur en voeding zijn namelijk van belang in dit concept.

De speciaal voor dit concept geselecteerde variëteiten kunnen niet zo lang teren op alleen de voedingsstoffen in de kluit. Soms is het niet nodig, maar afhankelijk van de bodem vervangen we bij veel nieuwe projecten de toplaag door één van de drie speciaal door ons ontwikkelde substraten. Bij schrale zandgronden ligt dit vanzelfsprekend anders dan bij humusrijke zavelgronden. De substraten verschillen in pH, EC-waarde, lutumgehalte, organischestofgehalte en NPK-waarden. Bas van Buren is hierbij één

van de grotere leveranciers. Uiteraard wordt dit substraat doorgespit met de aansluitlaag en zorgen we dat de bodem na inklinken niet beneden het maaiveld uitkomt. Als zo'n project goed uitgevoerd is, moet je rekenen op ongeveer dezelfde beheerkosten als bij vakken met heesters. Wij garanderen dat het perk binnen één jaar volledig dichtgegroeid is met vaste planten. Eén ding is van belang: je moet het niet schoonmaken, maar schoonhouden.'

Desgevraagd noemt Verbunt als populaire vaste planten in dit concept sommige variëteiten van de soorten *Alchemilla mollis*, *Phlomis*, *Aster*, *Persicaria*, *Anemone*, *Geranium*, *Hemerocallis* en *Carex morrowii*. Dat Greentocolour kansrijk is, blijkt uit een project in Leiden. Verbunts voorganger experimenteerde daar 44 jaar geleden al. Het perk groeit en bloeit nog steeds, al is dat maar een klein deel; over het andere gedeelte heeft de gemeente een busbaan aangelegd.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Projectleider Thijs Rietveld: 'Van der Spek onderhoudt nu circa 80.000 vierkante meter Greentocolour-perken.'

Stefan Verbunt, directeur van Griffioen Wassenaar: 'Niet schoonmaken van onkruid, maar schoonhouden!'